

MORAŠICKÝ

OBČASNÍK č. 56

VOLBY, VOLBY, VOLBY.....

Vážení občané,

dovoluji si Vás oslovit za Hnutí Starostů a nezávislých (STAN), které pracuje pro naše obce již 8 let. Nyní kandidujeme opět do Zastupitelstva Pardubického kraje. Naše kandidátní listina je tvořena starosty a dalšími zkušenými lidmi z celého kraje. My, starostové známe Vaše každodenní problémy, radosti, ale i potřeby. Zároveň si uvědomujeme, že na nás v obcích doléhají nově vytvořené zákony, které jsou často nedokonalé a obcím a lidem škodící. Sami nejsme schopni zjednat nápravu, ale z půdy krajského zastupitelstva je to již možné.

V roce 2012 jsme navrhli změnu zákona o rozpočtovém určení daní a od roku 2013 plynou do měst a obcí pravidelně větší peníze než dříve. A je to znát. Pro naši obec jsou to každoročně navíc necelé 2 miliony Kč.

Jsem starostkou naší obce již 14 let a také místopředsedkyní Mikroregionu Litomyšlsko. Čtyři roky pracuji jako zastupitelka Pardubického kraje. Zním život lidí a orientuji se již dobře v zákonech. A podobně jsou na tom mí kolegové na kandidátní listině.

Milí občané, zvažte, jestli dáte našemu hnutí Váš hlas do Zastupitelstva Pardubického kraje v podzimních volbách. Žijeme mezi Vámi a Vy zblízka znáte nás a naši práci.

Mgr. Hana Štěpánová,

lídr kandidátky Starostů a nezávislých v Pardubickém kraji

Zlepšení sportovního prostředí na hřišti v Morašicích

Sport je krásná a potřebná věc. Na nedávno ukončené olympiádě jsme viděli špičku tohoto ledovce, jak sportovní výkony, tak vybavení, zázemí, tréninkové procesy atd. V našich podmínkách malého okresu si musíme vážit každé menší či větší změny, která zlepšuje sportovní prostředí.

Taková menší změna, ale pro klub TJ Morašice zcela zásadní, se stala na hřišti. V minulém měsíci byl zhotoven vrt jako zdroj vody pro závlahu fotbalového hřiště. Po dlouhých několika desítkách let budou moci hlavně mladí hráči, žáci a elévové běhat a trénovat po trávníku, který alespoň částečně odpovídá požadavkům dnešní doby. Šetří klouby, celé pohybové ústrojí a zlepšuje kvalitu tréninkového procesu. Hřiště využívá i základní škola na výuku tělesné výchovy, i pro ně to bude příjemnější a zdravější podklad pro pohyb.

Za toto všechno patří poděkování všem našim partnerům, ale hlavně Zastupitelstvu Obce Morašice. Za dotaci děkujeme i Pardubickému kraji. Bez podpory těchto všech by dílo nikdy nevzniklo.

Petr Kuta

Svoz velkoobjemného odpadu, ale opět jen pro Lažany, Řikovice a Višňáry

Morašičtí již po několikátý rok odpad na násvi hromadit nebudou, mají možnost jej odkládat rovnou do sběrného dvora. Obyvatelé ostatních vesnic již také navázejí odpad do sběrného dvora, ale pro ty, kterým to činí potíže, bude zase tradiční sběr v místě bydliště. Odpad můžete shromáždit **v úterý 11. října 2016 ODPOLEDNE na určených místech**. Zůstane venku ležet do rána, proto jej umístěte tak, aby nepřekážel projíždějícím autům a autobusům. Ve středu 12. října 2016 přijede auto na svoz velkoobjemného odpadu (**starý koberec, linoleum, umyvadlo, skříň, kočárek, postel, gauč, matrace, lyže a jiná vysloužilá veteš**).

Nevezmou, a proto tam nenoste: lednice, mrazničky, televize, baterie z aut, pneumatiky, papír, plasty. S tím musíte do dvora u OÚ.

Místa k uložení:

- 1) Višňáry u žlutého kontejneru
- 2) Řikovice u školy u kontejneru
- 3) Lažany u zastávky

Sběrný dvůr má význam

Naše obec recyklací elektrospotřebičů výrazně ulevila životnímu prostředí. Loni občané odevzdali k recyklaci 38 televizí, 13 monitorů a 413,00 kg drobného elektrika.

Snaha obyvatel obce recyklovat staré a nepoužívané elektrospotřebiče se již několik let vyplácí. Naše obec obdržela certifikát vypovídající nejen o přínosech třídění televizí a počítačových monitorů, ale také o velkém významu sběru drobných spotřebičů, jako jsou mobilní telefony. Díky environmentálnímu vyúčtování společnosti ASEKOL můžeme nyní přesně vyčíslit, o kolik elektrické energie, ropy, uhlí, primárních surovin či vody jsme díky recyklaci vysloužilého elektrika ušetřili ekosystém Země. Víme také, o jaké množství jsme snížili produkci skleníkových plynů CO₂ nebo nebezpečného odpadu. Informace vycházejí ze studií neziskové společnosti ASEKOL, která s obcí dlouhodobě spolupracuje na recyklaci vyřazených elektrozařízení.

Z Certifikátu Environmentálního vyúčtování společnosti ASEKOL vyplývá, že občané naší obce v loňském roce vyřadili 38 televizí, 13 monitorů a 413,00 kg drobných spotřebičů. Tím jsme uspořili 17,81 MWh elektriny, 860,95 litrů ropy, 78,26 m³ vody a 0,69 tun primárních surovin. Navíc jsme snížili emise skleníkových plynů o 3,93 tun CO₂ ekv. a produkci nebezpečných odpadů o 15,45 tun.

Výsledek studie jednoznačně prokázal, že zpětný odběr elektrozařízení, i těch nejmenších, má nezanedbatelný pozitivní dopad na životní prostředí. Když si uvědomíme, že recyklace běžných 100 televizorů uspoří spotřebu elektrické energie pro domácnost až na 4 roky, nebo ušetří přibližně 400 litrů ropy potřebných až k sedmi cestám do Chorvatska, jsou to impozantní čísla. Pozitivní zprávou pro uživatele počítačů také je, že odevzdání 10 vysloužilých monitorů ušetří spotřebu energie potřebnou pro chod notebooku po dobu necelých 5 let. Všichni ti, kteří tříděním takto zásadně přispívají k ochraně životního prostředí, si zaslouží obrovský dík.

Studie LCA posuzuje systém zpětného odběru CRT televizorů, počítačových monitorů a drobného elektrozařízení. Hodnotí jejich sběr, dopravu a zpracování až do okamžiku finální recyklace jednotlivých frakcí vyřazených spotřebičů do nového produktu. Pro každou frakci byly vyčísleny dopady na životní prostředí. Výsledky studie jsou prezentovány jako spotřeba energie, surovin, emise do ovzduší, vody a produkce odpadu. Konečná bilance vyzněla pro zpětný odběr elektrozařízení jednoznačně pozitivně, a to ve všech aspektech.

Ze života obce

- Na žádost obyvatel bude na místní komunikaci mezi Brychtovy a sklad stavebnin

umístěn **retardér**. Někteří návštěvníci hřiště tudy jezdí auty velmi rychle a ohrožují procházející děti.

- **Co je hotovo: Výměna části vodovodního řadu na sídlišti za Rychtou**, na tuto trasu byla z obou stran umístěna navíc šoupata a zvýšila se možnost zavírat jen úseky. Tím se zlepšil komfort pro spotřebitele vody, že v případě poruchy se uzavře jen část vodovodu a většina lidí nebude o poruše ani vědět. V MŠ je část pletivového plotu vyměněna za **plot živý** a dočasně umístěný plot plastový, který zabrání utíkání dětí z objektu. V budově školy je starý **povrch schodů** nahrazen novým trvanlivějším linoleem a hlavně novými hliníkovými protiskluzovými hranami. Připravuje se **žádost o dotaci** na akci **VÍCEÚČELOVÉ ZARÍZENÍ DVACÍTKA**. **Lampa veřejného osvětlení** v Lažanech je umístěna na obecní pozemek, původně byla na střeše pana Brokeše. Ve vodárně v Morašicích je již plně funkční **dálkový dispečink**. **Vrt na hřišti** je také již fyzicky dokončen a plní svou funkci, legislativní kroky ještě nejsou dokončeny.
- **Návrh územního plánu** obce Morašice je již k dispozici připraven k nahlédnutí a vyhlášky jsou vyvěšeny na úředních deskách Obce Morašice a Městského úřadu Litomyšl. Projednání proběhne 3.10. 2016 na Obecním úřadu v Morašicích. Dotace ve výši 91.000,- Kč na pořízení této etapy bude od Pardubického kraje naší obcí přijata. Podmínky z naší strany byly bezezbytku splněny.
- V budově Obecního úřadu v Morašicích již pár let funguje klub **MAJÁK** pro maminky na mateřské dovolené a jejich děti. Prostory využívají formou výpůjčky, to je zdarma. Maminky se zde scházejí často a jejich činnost je smysluplná. Zastupitelstvo proto odsouhlasilo prodloužit smlouvu o výpůjčce až do 31.12. 2018. Smlouva musí být uzavřena, aby zodpovědná osoba ručila za požární a jinou bezpečnost v místnosti a v budově obecního úřadu.
- **Zaměstnance na VPP** z úřadu práce máme potvrzeny do konce října 2016. Úřad práce na základě žádosti prodloužil smlouvy.
- 23. 9. 2016 jsme přivítali nové občanky. Jiřího Famfulíka z Morašic, Šarlotu Voříškovou ze Řikovic a Lucii Nádvořníkovou z Morašic. Rodiče Miroslava Ročka se z účasti omluvili. Všem dětičkám přejeme do života hodně zdraví a štěstí.
- Na Pohodlí v útulku je opět umístěn **odchycený pes**, za kterého musíme platit. Znovu důrazně prosím, pokud uvidíte ve svém okolí cizího psa, který nikomu nic nedělá, tak jej neodchytávejte a nechte jej v klidu odejít. Pokud jej odchytnete, tak **je váš**. Poplatek v útulku je až 90,- Kč za den a ten musí obec hradit. Se vstupní prohlídkou a očkováním se dostaneme na 35.000,- Kč za rok a to mluví za vše.
- **A ještě jednou psi**. Opět vás majitelé psů prosím, abyste po venčení psů na veřejných prostranstvích uklízeli výkaly. Zejména v Řikovicích se nachází velké množství a působí to problémy při sekání trávy křovinořezem. Brzy se sekání přestane, ale začne mrznout a poté „výzdoba“ od psů vydrží na místě po dlouhou dobu.

HŠ

VOLBY DO KRAJE

V pátek 7. října a v sobotu 8. října 2016 proběhnou volby do Zastupitelstva Pardubického kraje. V pátek můžete volební místnost navštívit od 14⁰⁰ do 22⁰⁰. V sobotu od 8⁰⁰ do 14⁰⁰ hod. Nezapomeňte si občanský průkaz. Přijďte, rozhoduje se i o vás: o linkových autobusech, o nemocnici a záchrance, o středních školách, o silnicích.....atd. -HŠ-

Toulky morašickou minulostí

Různé zajímavosti z kronik, zapsané našimi předky:

- Léta 1716, 1717, 1718 byla velmi suchá tak, že lidé obilí rukama trhali, lesy horkem chytaly, následkem čehož vznikla velká drahota a nevypravitelná bída byla mezi lidmi.
- Roku 1730 po svatém Bartoloměji nastalo veliké sucho po deštích o žních, kdy obilí vzrostlo tak, že se silo až v listopadu. Roku 1732 vymrzly žita a pšenice. Místy na poli se nesklidilo ani jednoho žitného klasu.
- Roku 1738 byla zavedena daň z kouření tabáku, každý mužský od 16 let výše platil kuřáckou dávku 16 krejcarů ročně, ať kouřil, či nekouřil.
- V letech 1772 a 1773 velké množství myší zhatilo polní úrodu.
- Rok 1811 zůstal dlouho ve smutné paměti lidu našeho, byť nejen málo úrodný, nebo po míře sklidilo se sotva 12 snopů, leč toho roku byl vyhlášen také státní bankrot.
- Roku 1812 počala se platit daň z hlav, každá osoba 1 zlatku a stavěla se císařská silnice, sedlákům byly přiděleny dílce, na jeden sáh museli přivést jeden sáh kamene, dílce vydláždít a zaštetit.
- Roku 1831 byla v březnu tuhá zima. Na sena přišly velké deště, mnoho jich pohnilo, také ve žních žita v mandelích porostla i na stojatě, také ječmeny a pšenice, protože mnoho silných bouřek v tom čase bylo. Ale lny se dobře povedly a bramborů mnoho bylo. Ku konci toho roku přišla metla boží morová, jménem cholera a mnoho lidí zemřelo.
- V roce 1915 – 1916 bylo zapsáno do školy v Morašicích 287 dítek, to je 152 chlapců a 135 dívek. Dne 30. dubna přestal o půl noci „zimní čas“, hodinky byly posunuty o jednu hodinu vpřed a nastal „letní čas“ do 30. září. Dne 1. a 6. května 1916 bylo prázdné, nevyučovalo se, školní děti sbíraly na „červený kříž“.

Pro občasník připravila Vlasta Vodehnalová

Pranostiky k letošnímu podzimu: Touží-li září po rose, bude v říjnu bláta po ose.
Teplé září - říjen se mračí.

Periodický tisk územního samosprávného celku, vydává Obec Morašice, sídlo 569 51 Morašice 96, IČ: 00277029. Náklad 268 výtisků. Vydáno 29. 9. 2016. Chyby opravila Alena Čejková.

